

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyen szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Őllői-út 25. szám. (Köztelek).

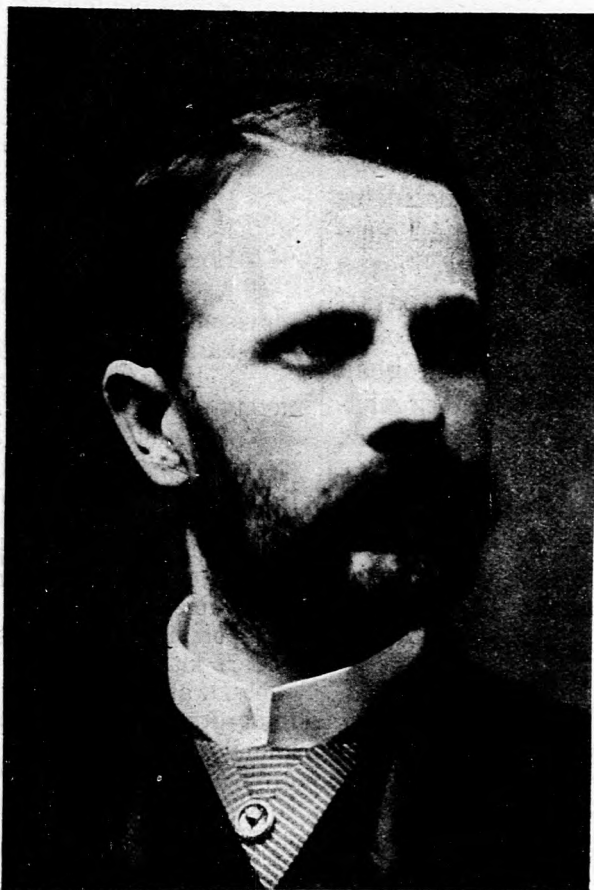
Khuen-Héderváry Károly gróf, az új miniszterelnök.

A katonai javaslatok napirendre hozatala kormányválságot hozott. Széll Kálmán miniszterelnök és miniszter-társai lemondottak állásukról s Ő Felsége a király föl is mentette őket.

Az új miniszterium megalakításával a király előbb Tisza István grófot bízta meg, de a gróf urnak ez nem sikerült, mert a parlament többségét tevő szabadelvű tábor nem támogatta őt.

Ő Felsége ezután Khuen-Héderváry Károly grófot bízta meg a kabinet megalakításával s mint lapunk más helyén megírtuk, meg is alakult az új kormány Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöksége alatt.

Khuen-Héderváry Károly gróf, aki éveken keresztül Horvátország bánja volt, erdélyi régi nemesi család

Khuen-Héderváry gróf.

sarjadéka s mint felső iskolai tanuló került Zágrábra hol a dúsgazdag Héderváry gróf fiává fogadta a tehetséges és szorgalmas fiatal embert. Az örökösök nélkül elhalt Héderváry gróf fogadott fiára hagyta nagy vagyonát, aki gyorsan emelkedett a politikai pályán.

Már a Széll-kormány előtt is emlegették Khuen-Héderváry grófot, mint leendő miniszterelnököt. Most azzá lett s reménységünk lehet arra, hogy az új kormánynak sikerül tisztázni az összebonyolódott helyzetet.

Oly nagyfontosságú törvényjavaslatok vannak most a magyar képviselőház asztalán, hogy minden hazafinak az az óhajtása, hogy minél előbb munkálkodhassék a magyar törvényhozó testület.

A „TURUL“ permetező ajelenkor legtökéletesebb peronosporapermetezője

Árak:
1-5 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 14.-
6-10 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13.50
11-25 darab vételénél egy darab ára . . . . . frt 13.-
csomagolással együtt.
Hosszabbító cső magastörzsű fák permetezésére . . . . . frt 1.-
Francia szóró (kívánatra külön) . . . . . 75 krajczár.

MAUTHNER ÖDÖN

Peronospora-permetező „DIADAL“

csiszolt, erős vörösréz puttonnyal: frt 10.50.
Hosszabbító cső, magastörzsű gyümölcsfák permetezésére. Ára frt 1.-
Szőlészeti, borászati és gazdasági egyesületeknek, valamint községeknek nagyobb mennyiségű permetező vétele esetén igen előnyös fizetési feltételeket engedélyezek.

cs. és kir. udvari magkereskedése **Budapesten.**

Uj kormányzat.

Aratnak, kaszálnak szép Magyarországon. Dül a rend, emelkedik a kéve-asztag. Az alkonyat óráiban, mikor a kifáradt férfiak pihenni tér, megcsendül a nóta a marokverő leányok ajkán, a domboldalon meg a juhászlegény furulyája. Aratás van. Az isten ide tette elibénk terített asztalát, hogy egyikünk is, másikunk is, munkája, fáradsága értéke szerint vegyen róla.

Mig a meszsze vidéki rónákon a kasza peng, addig az ország fővárosában nagy dolgok történtek. Széll Kálmán, a nemzet minden rétegében tisztelt miniszterelnök lemondott kormányzói állásáról s helyét Khuen-Héderváry Károly volt horvát bán foglalta el. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter is elment s jött helyette Kolozsváry Dezső generális. Horvát-miniszter a magyarbarát Cseh Ervin helyett a horvát Tomasics Miklós lett. A többi maradt a régiiben.

Mi ebben a mi ujságunkban politikát nem csinálunk, de mégis lehetetlen az ilyen nagy eseményt elválasztani társadalmi életünktől. Hiszen minden magyar ember azt kérdezi, hogy mi lesz most? Megmarad-e a régi becsületes közigazgatási irányzat, melyet Széll Kálmán meghonosított s meg lesz-e az a törekvés, hogy a magyar föld tovább is megtartassék a magyarok és hogy a mi termékeinket, búzáinkat, árpánkat, rozsunkat, állatainkat minél jobban értékesíthessük. Ez nem politika, hanem ez életkérdése a magyar gazdának. Meg lesz-e az, hogy a mi iparunk, különösen kisiparunk megvédelmeztessék az idegen, különösen az Ausztriából való silány ipari termékek beözönlése ellen? Meg lesz-e az, hogy a magyar főváros és a vidéki városok boltjaiban csupán magyar — most már a külföldivel is versenytálló — ipari termékeket árussítsanak. Ez nem politika, hanem a magyar iparosság, különösen a kisiparosság életérdeke.

A politikai világban nagy zürzavar van, de ehhez nekünk e helyütt ne legyen semmi szavunk. Egy vigasztalhat bennünket. Darányi Ignác, a mi nagyérdemű földművelésügyi miniszterünk bent maradt az uj kormányban is. Ez azt jelenti, hogy a magyar föld, a magyar földmives osztály érdekei a jövőben is megóvotnak. Ez azt jelenti, hogy a felvidék népének, a székelységnek védelme nincs elejtve, hanem ami ezért a védelemért eddig történt, az a jövő-

ben fokozottabb erélyvel folytatódni fog. Csodálatos, hogy mikor a nemzetre súlyos megpróbáltatások napjaiban is egyengelik és megteremtik a kibontakozás utjait. Ezek közé a férfiak közé tartozik Darányi Ignác is, akit uj megbízatása alkalmából lelkéből üdvözölhet minden igaz magyar.

Édes földmivelő testvérem, aki most elgondolkodol ezen a nagy változáson, te meg csak vágd a buzatáblák rendjét. Töltsön el az a nemes önértet, hogy te nemcsak magadnak, hanem egész nemzetednek dolgozol. Akkor is, mikor vetettél, akkor is, mikor most aratsz. Az isten áldása legyen minden kaszavágásodon.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A héten megtörtént a nagy kormányváltás, még pedig ilyen módon:

Miniszterelnök: *Khuen-Héderváry* Károly gróf, volt horvát bán, aki egyszersmind belügyi és a király személye körüli miniszter is.

Pénzügyminiszter: *Lukács* László.

Földművelésügyi: *Darányi* Ignác.

Honvédelmi: *Kolozsváry* Dezső.

Vallásügyi: *Wlassics* Gyula.

Igazságügyi: *Plósz* Sándor.

Kereskedelmi: *Láng* Lajos.

Horvát miniszter: *Tomasics* Miklós.

Az uj miniszterium kedden mutatkozott be a képviselőházban, mely zsufolásig volt képviselőkkel és a karzatok érdeklődő közönségével.

Fél tizenegy órakor *Apponyi* Albert gróf elnök megnyitotta az ülést s megtette elnöki bejelentéseit.

Az elnöki bejelentések alatt hirtelen nagyobb zaj támadt, hömpölyögve futott végig:

— Jön a kormány.

Az uj kormány *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnökkel élén lépett a terembe, a bársonyszékekhez *Csávossy* Béla háznagy és *Farkas* János főterembiztos vezette a minisztereket. Az uj kabinet a jobboldal zajos éljenzése és a függetlenségek hangos zsvió! kiáltásai között telepedett le helyére.

De alig foglalták el a bársonyszéket, *Pachler* Győző felugrott a függetlenségi közepéről s szenvedélyesen kiabálta:

— Mit keres itt *Tomasics* az uj kormányban? Neki nincs itt helye, hiszen megtámadta a magyar nemzetet.

Rátkay László, a függetlenségek zajos zsvió kiáltása között harsogta *Tomasics* felé:

— Előbb kérjen bocsánatot a magyar nemzetől.

A zsvió pedig csakugy tombolt a függetlenségi oldalról. Végre is *Apponyi* Albert elnök többek rendreutasítása után kijelentette, hogy:

— A magyar parlamentben csak a horvátoknak

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akar létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utabiztatásért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

van megengedve anyanyelvükön beszélni. Különben a miniszterelnök kíván szólani.

Khuen-Héderváry miniszterelnök ezután felállt s röviden bejelentette a Háznak a királyi megbízó levelet, amelyek felolvasását *Apponyi* Albert gróf elnök elrendelte.

Ezek elvégzése után újra a miniszterelnök állt fel szólásra s zajos közbeszólásokkal kísérve mondta el programbeszédét.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök igazi magyaros arc, rajta az erély és az önérzet vonásával. Szónoknak nem szónok, abba még bele kell tanulnia.

Igazán kedves, jó vidéki arcú férfi az új honvédelmi miniszter, *Kolossváry* Dezső, aki szintén szóhoz jutott a katonai javaslat benyújtása által.

A kabinetben új ember még *Tomasics* Miklós horvát miniszter. Akit azonban már ismer a Ház parlamenti szerepléséből.

Általában az új miniszterium bemutatkozása elég jó hatást tett a szemlélőre, míg a tanácskozások lefolyása aligha tette azt a jó hatást az új kabinet tagjaira. A miniszterelnök programbe-zédéhez *Kossuth* Ferencz szólalt fel, aki pártja részéről épp az ellenkező érzéssel fogadta az új kabinetet, mint azt még a bánál kötött egyezményből várta mindenki.

Kossuth felszólalása után az elnök jelentette, hogy a Házat félórára felfüggeszti, amely idő alatt az új kabinet bemutatkozik a főrendiházban.

Holló Lajos, *Eötvös* Károly, *Olay* Lajos, *Ugron* Gábor, *Polónyi* Géza az elnöki indítvány ellen szó-lottak, mert szerintök az új miniszterium mindaddig nem mutatkozhatik be a főrendeknek, míg a népképviselőben be nem fejezik a miniszterelnök programja feletti vitát. *Nagy* Ferencz nagy köz- és alkotmányjogi tudásával bizonyította az ellenzék téves felfogását, de hogy a vita ebben a mederben tovább ne húzódjék, az elnök szünetet adott a Háznak.

Szünet után az elnök úgy oldotta meg a kérdést, hogy az indítványát visszavonta.

Ivánka Oszkár emelkedett fel ezután szólásra s a Ház nagy érdeklődése között jelentette ki, hogy a miniszterelnök programbeszédében a katonai kérdésekben nagy hézagot lát s két kérdésre kér feleletet: először, hogy az *Apponyi*-féle nemzeti követelményeket magáévá teszi-e ez a kormány is, másodsor hajlandó-e a miniszter sürgősen elrendelni, hogy a tisztek magyar ezredékbe helyeztessenek át s mikor kerül a sor a katonai bünvádi perrendtartás revíziójára?

Zichy János gróf, a néppárt vezére szólott ezután, aki a liberalizmus bomlását látja, amelyből a keresztény konzervativizmus hajnalhasadása világosodik ki. A jelen kormányzat lojális ellenzéke lesz, ha a

Szell-kormány politikáját követi. *Zichy* után *Szederkényi* Nándor jelentette be az *Ugron*-csoport elszánt harezát az új kormány ellen. *Nagy* Ferencz nagy érdeklődés mellett védte meg *Zichy* János gróffal szemben a liberalizmust, amelynek az alapján hiszi az ország felvirágzását.

Végül *Barabás* Bélának kellett volna még beszélni, de azt másnapra halasztotta.

Aratunk.

Péter-Pál-napján beállott a magyar gazda a buzába.

— Aratunk! Az aransárga Istenáldást, egy évi verejtékes munka ilyen-amolyan gyümölcsét aratja a magyar gazda. Sajnos, az idén se mondhatjuk, hogy minden csapástól, veszedelemtől védve, óva hagyta megérni a mindenható gabonánkat. Hol a rozsda, hol a dér meg a kőd ártott a fejlődésének, míg az ország igen sok részében a tartós esőzés fektette meg a gabonát úgy, hogy beéredni sem tudott.

Öreg hiba ez minálunk s hiába való a magyar gazdálkodó osztály vezető embereinek az intése, hogy ne pusztán az egyoldalú szemtermesztés mellett maradjon a kisgazda, hanem igyekezzék a külterjes gazdálkodás teréről átlépni a belterjes irányba. Nem igen fogadja ez a nép a vezéreinek a szavát s maga kárán tanul.

Alig hogy belekezdünk az aratásba, máris felüti a fejét annak a veszedelmes betegségnek a rákfenéje, melyet szociálizmusnak nevezünk. Több helyen föl hagyott a mezőgazdasággal foglalkozó munkásnép a szénakaszálással: bérharczba állott Fáj nekik, hogy a magyar gazda ma nem adhatja meg nekik azt a magas bért, melyet akkor fizetett, amikor jobb sorsa volt a gazdának, több jövedelmet hozott a föld a ládafiába. Béremelést kérnek. De adhat-e a magyar gazda nagyobb bérösszeget ma, amidőn legtöbb helyütt ráfizet a gazdálkodásra? Bizony nem fizethet többet!

Magyarok Istene, hozz erre a magyar mezőgazdára egy szebb jövőt, amikor minden gondtól menten foghat a gazdálkodás egyik legszebb munkájához: az aratáshoz!

Rézgálicz, sublimált kénpor, **Dr. Aschenbrandt-féle** rézkénpor, és raffiaháncs, juttafonal, metszőollók, ojtókések valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk **Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez,**
== Budapest, V., Alkotmány-utcza 31. ==

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányu permetező is beszerezhető.

Csalás a borvámval.

A budapest-kőbányai vám-kirendeltség nagyszabású csalást fedezett föl, amelyet két jóhirű és gazdag borkereskedő üzött már régóta az állam kárára.

Rosenberg Adolf borkereskedő, akinek a Király-utca 31. száma alatt borüzlete van, még évekkor ezelőtt üzleti összeköttetést létesített Neugevirtz Mihály újpesti borkereskedővel. Promontoron hatalmas borpinczét építtettek és hirtelen hegyaljai, balatonmelléki borokat raktároztak el ideiglenesen. Promontórról a borok nagy részét Kőbányára vitték át. Itt is nagy borpinczéje volt a két kereskedőnek. Innen szállították el azután a finom magyar borokat a külföldre. Csodálatos módon a kőbányai borpinczében egy-két ember volt csak alkalmazva, azok is pár órai munkát végeztek. Azután Kőbányán borokat sohasem adtak fel a vasutra, holott a két kereskedő örökösén azt hirdette, hogy a borokat csak azért hozzák Kőbányára, hogy lefejtés után megfelelő tiszta hordókba öntsék át és elküldjék vasuton a megrendelési helyre. Promontórról nagy szekereken szállították a borokat. A budai oldalon a vámkirendeltségnél lefizették a literék után a törvényes 14 filléres boradót, mire a pénzügyőrök a hordót hivatalos pecséttel látták el, a lefizetésről pedig kiállították a letéti bázisát. A kőbányai vámkirendeltségnél a szállítás alkalmával felmutatták a letéti bázisát, az ellenőrző pénzügyőr felülvizsgálta a pecsétet, konstalálta, hogy minden a legnagyobb rendben van, mire szépen visszafizették a budai kirendeltségnél a boradó fejében lefizetett összeget. Egyik elbocsátott alkalmazottjuk nyolcz nappal ezelőtt figyelmeztette a kőbányai kirendeltséget, hogy szigorúan ellenőrizték a borszállítmányt. Hat nappal ezelőtt öt szekér bor állott meg a kirendeltség előtt. Rosenberg Adolf kérte a szemlést, hogy vizsgálja meg a hordókon a hivatalos pecsétet, vizsgálja felül a letéti bázisát és azonnal utalványozza ki a pesti vámnál fizetett boradót. A borkereskedő felül kifurta a dugót és jó bort eresztett. A szemlész azonban Rosenberg határozott tiltakozása ellenére a hordó oldalát is kifurta, amelyből pár pillanat múlva vizan folyt a tiszta víz. A szemlész azután a hordó két fenekét beütötte, hogy végre lássa a hordó belsejét. A hordóban csakugyan tiszta víz volt.

De a dugónak a hordóban lévő részéhez egy hólyagtömlő volt szorosan odaerősítve, amelyet valódi borral töltöttek meg.

Ha akárki a dugón keresztül akarta megvizsgálni a hordó tényleges tartalmát, akkor a nyíláson a borral töltött hólyagtömlőből csakugyan tiszta bor folyt. Hét ilyen hordót foglaltak le akkor, a mely tele volt tiszta vízzel, mindegyik hordó dugójához belül pedig rá volt erősítve egy borral telt hólyagtömlő. A vizsgálat azután kiderítette, hogy a két

borkereskedő a fővárosi pinczéjében a megvámolt hordókból a bort lefejtette és a bor helyett tiszta vízzel töltötte meg az üres hordókat, a melyeket így azután ügyesen bedugaszoltak és ráütöttek a hamis bélyegzőt, amely teljesen hasonmása volt a hivatalos bélyegzőnek. A kőbányai kirendeltségnél azután a vízzel telt hordókra visszakapta a budai oldalon fizetett vámot. Kőbányai pinczéjében a vízeshordókat lerakatta és éjnek idején a vizet a hordóból kieresztette. Így minden liter boron tizen négy fillért nyert a két borkereskedő — az állam kárára. A vizsgálatot titokban folytatják. Eddig azt is megállapították, hogy a két borkereskedő a soroksári vámkirendeltségnél is hasonló csalásokat vitt véghez.

Munkászavargás Csongrádmegyében.

Az idén — mint az előjelekből következtetni lehet — ismét lesz a gazdáknak dolga a munkásokkal. Egy-két alföldi vármegyében ugyanis a munkásmozgalomnak ismét oly jelei mutatkoznak, melyekből arra lehet következtetni, hogy némely helyen a szerződött munkások a szerződések teljesítését megtagadva, esetleg sztrájkolni is fognak. Mint értesülünk, *Darányi* földművelésügyi miniszter megfelelő tartalékmunkáscsapatok szervezésével megtette a kellő intézkedéseket arra, hogy a munkások pótolhatók legyenek s az aratás zavartalan lefolyása biztosítottassék.

A legutóbbi munkászavargás következtében Csongrád, Mindszent, Szegvár, Sövényháza községekben ismét egy esomó ember maradt munka nélkül, kik a minap a Mindszent melletti Anyás pusztán szerveztek nagyobb zendülést. Lichtenberg és Vajda ismert szegedi nagybérlők a Mindszent mellett levő Anyás-pusztán nagyobb kiterjedésű földet bérelnek a Pallavicini-uradalomtól. Princz József gazdatiszt a napokban mintegy 40 mezei munkást fogadott föl Mindszentről a szénakaszaláshoz 80 krajczár napszám mellett. Tegnapelőtt meg is kezdték a munkát, de nem sokáig folytathatták, mert egyszerre ott termelt mintegy 500 főből álló munkáscsoport és kényszerítette őket a kaszálás abbahagyására. Azok engedve az erőszaknak, nyomban el is hagyták a pusztát. Princz erre a közeli Szegvárról hozatott munkásokat, de azokkal sem boldogult, mert a zajongó munkáscsoport hasonlóképpen cselekedett.

A mellett pedig valóságos zendülési jellegű öltött a munkások mozgalma. Fenyegetőzni kezdtek, majd panaszkodtak, hogy itt az aratás ideje és még nincs aratási szerződésük. Többen pedig így kiáltottak:

— Annyit mondunk, hogy ha le is kaszálják a termést, de nem hordják be a földről, mert felegetjük idekint!

Ösmeri ön a legújabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

Princez értesítette erről a dorosmai, majd a mindszenti főszozolgabírói hivatalt és Tary István főszozlgabíró intézkedett, hogy Mindszentről és Kistelekről esendőrök vonuljanak ki a pusztára. Alkonyat tájon érkeztek meg a fogyveres emberek és többszöri érelyes felszólítás után szétkergették a lázongó csoportot.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Közgyűlések.

Lapunk mult számában emlékeztünk meg a Hangya fogyasztási szövetkezeti központ közgyűléséről, ma újból egy-két nagyobb központi intézmény nemrég lefolyt közgyűléseit ismertetjük. Az egyik a keresztényszövetkezetek orsz. központjéé, amelyről azt látjuk, hogy szintén dicséretreméltóan működik, a somogymegyei és az északkeleti megyék szövetkezeti szövetségének közgyűlései a vidék napról-napra pezsgőbb szövetkezeti életét dicsérik.

A *Keresztény Szövetkezetek Országos Központja* június 25-én délelőtt tartotta meg a Szt.-István társulat üléstermében *Zichy* Aladár gróf elnöklése alatt rendes évi közgyűlését. Ez volt a központnak első közgyűlése. Az elnöki megnyitó vázolta a magyar szövetkezetek fáradságos munkáját, ennek daczára a szövetkezetek betöltik hivatásukat. Megemlékezett Major Ferencz dr. elhunytával a szövetkezetet ért változásról. A közgyűlés határozatképességének konstataciója után *Vildfeuer* Károly dr. ügyvezető igazgató előterjesztette az igazgatóság évi jelentését. A központnak sikerült a szétszórtan működő keresztény szövetkezeteket egyesíteni. A tagok száma ma 104, az üzletrészeké 587. Megemlékezik az igazgatósági jelentés a szövetkezetek megerősítésére irányuló intézkedésekről. *Noster* Antal dr. a felügyelő-bizottság jelentését s az évi mérleget terjesztette elő. A mérlegszámla vagyonösszege 1.003,899 K. 76 fillér, a tiszta nyereség 2,100 K. 98 f., ebből az üzletrészeket 3%-os jutalékban részesítik s a többit a tartalékalaphoz esatolják. A közgyűlés a felentéseket egyhangulag jóváhagyta s a szokásos felmentéseket megadta. A felügyelő-bizottság tagjaiul *Kirschauer* Ödön, *Csöngedy* Gyula, *Noster* Antal dr., *Tosits* Mihály, *Szobesey* Antal dr. választattak meg.

A 97. somogymegyei hitelszövetkezetet képviselő szövetség. Somogy vármegye székházának nagytermében szintén június 25-én tartotta közgyűlését. A közgyűlésen ott voltak *Bernát* István, a Magyar

Gazdaszövetség igazgatója, *Perczel* Ferencz, a mezőgazdák szövetkezetének vezérigazgatója, *Meskó* Pál gazdaszövetségi titkár, *Onódy* Zsigmond, *Pallavicini* Ede és *György* örgrófok, saárdi *Somssich* Andor, *Makfalvay* Géza, *Inkey* József báró, *Tallián* Gyula, *Tevely* Béla, *Roboz* István, a megye papsága, tanító kara és a szövetkezeti kiküldöttek. A megyei hitelszövetkezetek fejlődését feltüntető adatok előterjesztését s az ezt követő előadásokat a jelen voltak nagy tetszéssel fogadták. A somogymegyei hitelszövetkezetek száma ma már 97, a tagok száma 15,985, az üzletrészeké 37,876, amelyek értéke 1.895,880 korona. Az összes elhelyezett kölcsön 3.731,410 korona, a takarékbetétek összege 969,796 korona, a tartalékalap 65,632 korona, a mult évi nyereség 62,284 korona. A közgyűlésen előadásokat tartottak *Máthé* Lajos ev. ref. lelkész (Kisonta), a hitelszövetkezetek a népnevelés szolgálatában, *Németh* Pál ev. esperes (Vése), a pénz haszna és kára, *Brükler* János jegyző (Ságvár), a szövetkezetek működése eszmékért ezimen. *Jantsits* Endre a gabonaértékesítésről csoportok útján. *Bernát* István a gazdakörökről és *Perczel* Ferencz, a gabonaértékesítésről a mezőgazdák szövetkezete útján. A közgyűlés megemlékezett a szövetkezés ügyének két hatalmas pártfogójáról *Darányi* Ignácról és *Károlyi* Sándor grófról s őket táviratilag üdvözölte.

Szatmár, *Szilágy*, *Ugo*csa és *Máramaros* szövetkezeteit egyesítő *Északkeleti Vármegyék Szövetkezeteinek Szövetsége* Zilahon tartotta meg *Kovácsy* Miklós elnöklése alatt rendes évi közgyűlését. Előterjesztésre került az igazgatóság évi jelentése. E szerint a szövetségbe 80 gazdasági hitel, 3 ipari, 1 raktári és 1 fogyasztási szövetkezet tartozik: 10,365 taggal, 15,085 drb 768,630 korona értékű üzletrészszel. A kölcsönök összege 2.208,267 korona, a tiszta nyereség 23,477 korona. Az igazgatósági jelentést egyhangulag tudomásul vették, a választások során elnöke lett a szövetségnek *Csáky* László gróf, al-elnöke *Szeöke* Barna. A közgyűlés alkalmával *Poszvék* Nándor g. e. titkár szövetkezetekről mint a gazdaéroekek képviselőjéről, *Horváth* János dr. az ipari szövetkezetek fontosságáról tartott előadást. A közgyűlésből megleghangu távirattal üdvözölték *Károlyi* Sándor grófot, a közgyűlés végével megkoszorúzták a *Wesselényi* szobrát.

Uj szövetkezet.

Hajdudorogon, daczára a *Hajduságot* a szövetkezeti eszméktől elidegenítő «Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete» viselkedésének, sikerült a hígadtabb felfogásnak egy szövetkezetet létrehozni. A szövetkezet, bár felekezeti korlátok közé záródik: „Keresztény fogyasztási szövetkezet” ezimet

Élelmi szerek értékesítését e- zközlik az előírt % mellet. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyujt tag. k és n m tagoknak.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
 SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
 SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elf gad: ✓
 Husnemüket, füstölt
 iust, vadakat, szárnyasok-
 kat — élő és leölt állapot-
 ban, tojást, vajat, halat,
 burgonyát, káposztát, zöld-
 ségféléket, gyü mölcsöt stb

viselvén, biztos fellendülésével reményt ad arra, hogy a szövetség népszerűvé válik s egy hitel-szövetkezetté izmosodik és domborodik ki. A szövetséget Luzsenszky Zsigmond báró apostolkodása mellett 250 részjegy s 300 résztvevővel már megalkultnak mondta ki magát s megválasztotta igazgatóságát s felügyelő-bizottságát. A szövetséget elnöke Lengyel Endre hajdudorogi g. kath. prépost-vikárius, igazgatói: Kucséra Ferenc latin s Ujhelyi Andor gör. katolikus, Fodor Benő ev. ref. lelkészek. A felügyelő-bizottság tagjai nagy részben a széptanítók köréből telt ki. A beczégezés, alapszabálybeczikkelyés után a szövetséget azonnal megkezdte működését, mivel tagsági kötelék fűzi a „Keresztény Szövetkezetek Központja“ budapesti szövetségethez, mely egyelőre mintegy fióküzletét fogja bevezetni a tevékeny életbe.

Szövetkezeti nevelés. Az angol fogyasztó szövetségeknek utolsó, Doncasterben tartott kongresszusán egy nevezetes határozatot hoztak, amelyvel a szövetségek vezetőit az ifjuságnak szövetségi szellemben való nevelésére buzdították. Érdekes, hogy az angolok ninesenek megelégedve az eddigi eredményekkel, bár e célra a szövetségek évente 800—850 ezer forintot költenek s a szövetségi tanfolyamokat ezer meg ezer fiatal ember látogatja. Jó lesz, ha szövetségeink vezetői is gondolnak arra, hogy a jövőt ily módon készítsék elő. A szövetségi eszme a fiatal szívekből se legyen kizárva.

A „Hangya“ szövetségei. A „Hangya“ a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetsége kötelékébe tartozó fogyasztási szövetségek számban és eredményben is szépen gyarapodnak. Megalapított szövetségek száma 378, melyek közül 360 működik. A szövetségek tagjainak száma 1902-ik év végén 42,338-ra, üzletrészeiknek száma 81,124-re szaporodott. Alaptőkájük 1,159,656 korona. Tartalékalapjuk 151,600 korona. Mult évi tiszta nyereségük 141,559 korona. Mult évi áruforgalmuk 6,040,982 korona. Az egyes tételeket az előző 1901. évvel összehasonlítva, általános és szép emelkedést tapasztalunk. A mult évben a tagok száma 10 ezerrel, az üzletrészeké 20 ezerrel, a tartalékalap 90 ezer koronával gyarapodott; az áruforgalom 1,700,000 koronával. Mindezek azt mutatják, hogy népünk felismerte már a fogyasztási szövetségekben rejülő előnyöket és hűen kitart mellette.

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a »Független Ujság« előfizetői. A regénykötet címe: »Kis-Székely pusztulása« a magyar szabadságharcz diéső idejéből. Számos szép képpel. Legezél-szerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A koldulás joga. Ausztriában törvény tiltja a kéregetést, minél fogva a nagy városokban s különösen Bécsben igen sok dolgot adnak a bíróságnak a kéregetők. Minap egy bécsi járásbíró előtt egy 67 éves öreg ember állott, a ki egy templom ajtajában kéregetett s már harmincz fillért szerzett, mikor a rendőr elcsipte.

— Miért nem dolgozik inkább? — kérdezte tőle a bíró.

— Ó, bíró ur, ilyen kézzel már nem lehet dolgozni!

A bíró konstatálja, hogy az öregnek az ujjai össze vannak zsugorodva s így csakugyan nem tud dolgozni. A bíró föl is mentette a vádlottat a következő érdekes megokolással:

— A koldulást tiltó törvénynek kétségtelenül az a célja, hogy a dologkerülőket sujtsa. A vádlott azonban munkaképtelen és így nem dologkerülő. Az embernek az élethez természetes joga van s míg a munkaképtelen szegények eltartásáról eléggé nem gondoskodunk, addig nem tilthatjuk meg nekik azt sem, hogy az élet föntartására szükséges dolgokat a magánosok jótékonyágának igénybevételével szerezzék meg.

A bitófa alatt. Szentpétervárott, mint onnan jelentik, minap akasztották föl Steblyanszkyt, a ki ezelőtt négy hónappal meggyilkolta Sacharof lelkész. A gyilkos, mikor halálra ítélték, minden erejével tiltakozott az ellen, hogy a védője kegyelmet kérjen számára. A védő mégis megtette és ez éktelelen dühbe hozta Steblyanszkyt. Czellájában összetörte a lámpát és a szétömlött petróleumot meggyújtotta. Az örök közül, a kik berohantak, hogy a tüzet eloltsák, egyet egy darab vassal úgy fejbevágtott, hogy ez összerogyott. Mikor tudtára adták, hogy a a czár a halálos ítéletet megerősítette — egyszerre lecsillapodott és a bitófa alatt is szinte vérfagyasztó nyugodtsággal viselkedett. *Segített a hóhérnak* az előkészületekben, figyelmeztette, hogy a hurok nincs jól megkötve és azután ő maga igazította meg.

— No, így már jó lesz, *kolléga!* mondotta a hóhérnak.

— Nem vagyok *kollégád!* — felelte bosszusan a hóhér.

— Ne légy gögös, vágott vissza durva nevetéssel az elítélt, azért, mert te már több embert megöltél, mint én, azért elfogadhatsz kollégádnak!

Ez volt az utolsó szava. Maga tette a hurkot a nyakába és a hóhér pár perc alatt végzett vele.

A gyors hatású (rapid) szérumok nagy segítségére vannak a gazdának!

A sertésorbáncz-szérum az orbánczba esett sertéseket azonnal megmenti a vesztől és megakadályozza a vész tovaterjedését!

A lépfene-szérum a járvány pusztítása ellen rögtöni védelmet nyújt.

Megrendelhető: a Jenner-Pasteur Intézetben Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 20, akár pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Ez nagyszerű!

Mindenki azt mondja, hogy ez nagyszerű!!...
 En is azt mondom, hogy ez nagyszerű!!!

De mi ez a nagyszerű?...

Nagyszerű az, hogy a „**Független Ujság**“ több humoros képet és kacagató anekdótát közöl minden egyes számban, mint a humoros lapok. Ez nagyszerű!... *És mégis olcsóbb minden humoros lapnál!*
Mert félévre csak három korona!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1903. július hó 1-én új előfizetést nyitottunk a
FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat szétküldöttük.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
== negyedévre 1 korona 50 fillér. ==

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnköt arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

Ferdinánd király emléke. A budavári koronázó Mátyás-templomban július elsején, szerdán délelőtt tíz órakor hivatalos gyászistentisztelet volt V. Ferdinánd magyar király lelkiüdvéért. Az istentiszteleten megjelentek a kormány tagjai, a hatóságok fejei és a budapesti helyőrség tábornokai.

Nagy bérharcz Nagyváradon. Alig néhány hónap alatt immár a harmadik bérharcz tört ki most Nagyváradon. Ezuttal kétezer munkás lépett ki a munkából és pedig az összes napszamosok, kik az órarendszer behozatala ellen zugolódnak. Velük tartanak az ipari munkások, valamint a kereskedelmi alkalmazottak is, kik a sztrájkolóknak anyagi segítséget ígértek. A sztrájkot vasárnap mondták ki s a hecczelők rajta vannak, hogy a munkások a határozatot végre is hajtsák arra az esetre, ha a munkaadók a 15 pontból álló követeléseket nem teljesítik. A nagyváradai lapok azt írják, hogy a rendőrség gyöngeségén mulik a gazdák és iparosok illetően nagyarányu károsodása.

Uj ármentesítő-társulat. Darányi földmivelésügyi miniszter hivatalból ármentesítő-társulattá alakította Margitta-sziget érdekelttségét és elrendelte a műszaki árfejlesztést. Az ártéri munkálatok ellen Baracska és Bácsmonostor községek felebbezést adtak be, mire Baranyamegye alispánja helyszini szemlét rendelt el. A helyszini szemlét most tartották meg s eredménye előreláthatólag az lesz, hogy az ármentesítő munkálatokhoz rövid idő mulva hozzáfognak.

A délvidéki közművelődési egyesület. Páratlan az az érdeklődés és rokonszenv, mely az alakulóban levő délvidéki közművelődési egyesület iránt megnyilatkozik. Az egy Temesvárt kivéve, egyhangu lelkesedéssel sorakozik minden délvidéki vármegye, város a lobogó alá. Nagy támasza azonkívül *Desseuffy* Sándor Csanád-egyházmegye hazafias püspöke a teljes papsággal együtt. Ugy ő, mint a püspökséghez tartozó előkelő állásu egyházférfiak a legkészségesebben ígérték meg pártolásukat, hangsúlyozva, hogy az intézmény régóta érzett hiányt van hivatva pótolni. A napokban lépett be Hódmezővásárhely és Okanizsa ezer koronával az alapító tagok sorába, a szegedi Dugonics-társaság, Miskolcz, Győr és Nagy-Becskerek városa pedig a pártoló tagok közé. Az előkészítő bizottság a napokban Torontál vármegye, Krassó-Szörénymegye és Makkó vezető férfiainál tiszteleg.

Falb jóslása júliusra. Az időjárás tekintetében július havát Falb négy részre osztja. Az első hét esős és hideg. A második héten kezdődik a száraz időszak, a normális meleg hőmérséklettel. A harmadik héten számos, kiterjedt zivatar lesz, aránylag csekély lecsapódásokkal. Végül a negyedik héten a zivatarok gyérbekké lesznek, a lecsapódások csak eleinte számosak, aztán majdnem végképp megszűnnek. A hőmérséklet 24-ike körül — mely kritikus nap — igen magas, majd a normális alá száll, az utolsó napokban azonban ismét emelkedik. Egészben véve július havában, az első napok kivételével, meglehetősen szárazság lesz.

Templomszentelés Gelenczén. A háromszékmegyei Gelence községben közelebből szentelik fel a római katolikus hitközség új templomát, mely még az 1900-ban nyugalomba vonult Csiby Tamás plébános, püspöki szentszéki tanácsos önfeláldozó tevékenysége folytán került tető alá s készült el a berendezés s a telek bekerítésén kívül egészen. Az új templomot július 19-én fogja ünnepélyesen felszentelni Mailáth Gusztáv Károly gróf püspök, ki már július 17-én Torjára fog érkezni ottani hívei meglátogatására.

A rágalom öl. Nagy küzdelemmel választották meg a váci református egyház papjává Seless Józsefet. Bár a választás régen volt már, a kisebbségben maradó párt nem nyugodott meg és sok hiábavaló fölébvezés után bosszút esküdött a fiatal lelkész ellen. Szeles néhány hónapja eljegyezte Monoron Balla Lajos református pap leányát, Mariskát. Vácra rögtön megindultak a névtelen levelek, melyek a fiatal leányt nagyon elbusították. Titokban elhatározta, hogy megéli magát. Csak arra várt, hogy menyasszonyi ruhája elkészüljön. Felöltötte magára s a házuk udvarán lévő kutba ugrott. A mikor később vizet meríteni mentek a kutra, szélén rátaláltak a nászruha foszlányaira s akkor rosszat sejtve, keresni kezdték a fiatal leányt s meg is találták a kutban. Tegnap temették el a község nagy részvéte mellett.

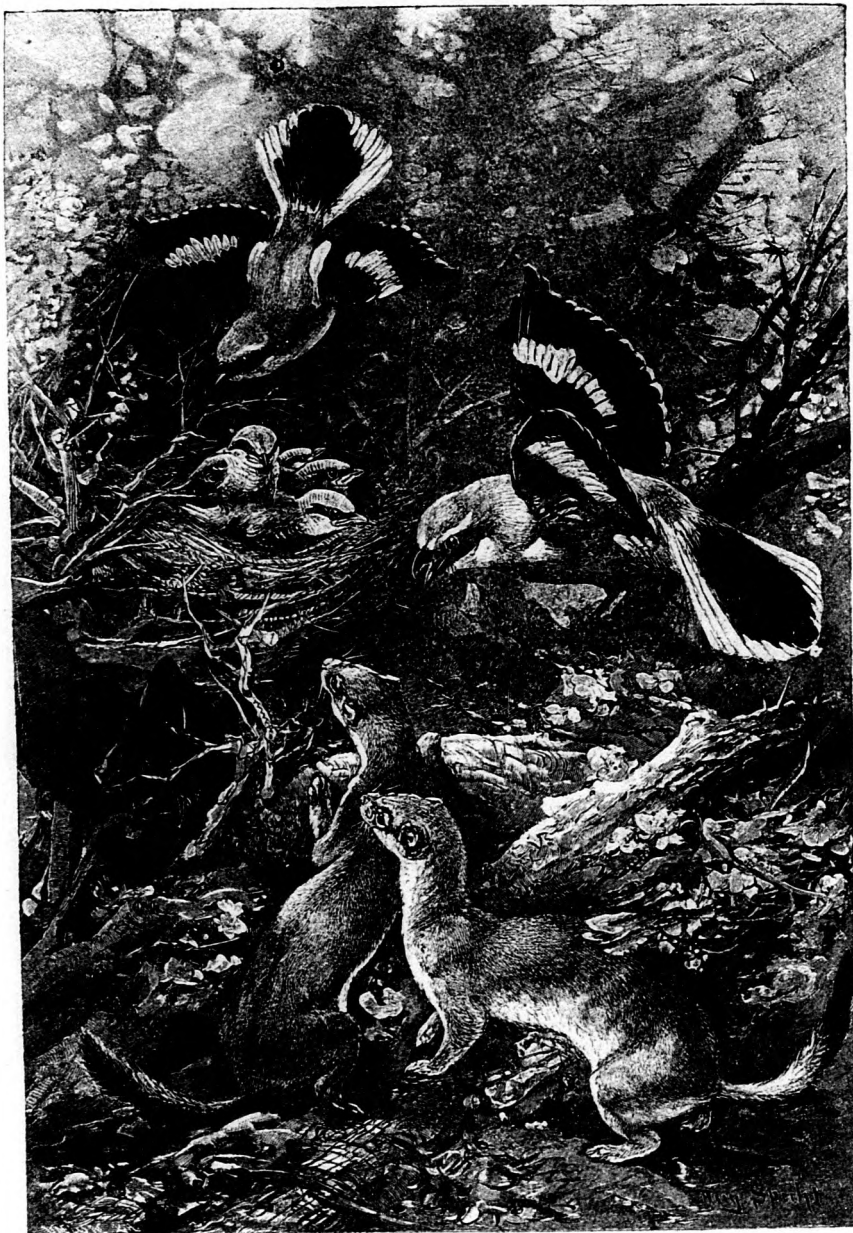
Iparkiállítás. Vas vármegye és Szombathely város iparosai augusztus 15-től szeptember 3-ig a vármegye székhelyén, Szombathelyen Széll Kálmán védnöksége mellett iparkiállítást rendeznek, amelyen egyedül a vármegye iparosai vehetnek részt. A kiállítás iránt úgy a vármegyénen, mint a kereskedelmi miniszteriumban élénken érdeklődnek. A vármegye összes gyárai (gép, gyújtó, selyem, dohány, konzerv, óra, kasza stb. gyárak) s jelesebb iparosai (közel 350-en) kiállítanak.

Gázrobbanás a papnöveldeben. Veszedelemes gázrobbanás történt minap délben a központi papnöveldeben. A II. emelet 32. számú tanteremben Szalai György gondnok már napok óta erős gázszagot érzett. Értesítette a gáztársulatot, ahonnan Stiek Károly és Kutai Antal szerelők mentek ki, hogy a hibát kijavítsák. Varga János inas felvezette a két szerelőt a tanterembe, ahol a két munkás a gázömlés okát kutatta. Kutai gyufát gyújtott, amitől a kiömlött gáz nagy döréjjel felrobbant. Stiek és Kutai szörnyen összeégtek, a mentők a Rókusba szállították őket. Varga János inas könnyebb égési sebeket szenvedett.

A csőd. Franke Adolf komáromi kereskedő 1898-ban kétszázhatvan ezer korona adóssággal megmég bukott. Hitelezői panaszára törvény elé állították s három hónapi fogházra ítélték. A győri kir. tábla jóváhagyta az ítéletet. A Kuria megsemmisi-

tette az ítéletet, mert nem állapították meg a vádlott vagyoni állapotát. A pört tehát újra fogják tárgyalni.

Agyonverte az apósát. Szilák Lajos napszámos együtt lakott az apósával, Kis János napszámosmal az Arena-ut 24. számú lakásán. Állandó volt a viszálykodás az após és vő között, mert Kis János semmivel sem járult a háztartás költségeihez és keresményét rendszerint elitta. A család így nélkülözésnek volt kitéve. Emiatt Kis fele-

Fészekrablók.

sége elutazott Czeglédre rokonaihoz. Szilák ezért vasárnap szemrehányást tett apósának, amiért anyósát elüldözte hazulról. A vita oly heves lett, hogy Szilák egy lécdarabbal többször fejbe verte az apósát. Az öreg embert súlyos sébével a Rókusba szállították, ahol meghalt.

A kis Gyurkovics-leány. Egy közkedveltségben élő szegedi úri ember családjában történt az alábbi kis eset. A szóban forgó úri ember értékét hatalmas perczentekkel emeli az, hogy kedves leányoknak boldog papája.

Minap egyik ismerősétől egy remek angol vadász-

A bérharcz.

fegyvert kapott a papa. Gyönyörködve nézegette az értékes fegyvert s szakértői fensőséggel magyarázta a bámuló leányoknak a gyilkos szerszám előnyös tulajdonságait. Mikor azután a szegre akasztotta, hogy a leányok előtt nagyobb érdeklődést keltsen, kijelentette:

— Ezt a puskát pedig majd a legkedvesebb vőmnek fogom adni!

Erre a kijelentésre apuska önérzetesen düllesztette ki mellét, a leányok pedig kaczagva biztosították a papát, hogy szörnyen hozzálátnak a puska tulajdonjogának megszerzéséhez.

Amint így évődnek belép egy ismerős fiatalember. Kölcsönös üdvözlések után a szintén vadász fiatalember hamarosan észreveszi az új puskát. Engedelemmel leveszi, nézegeti s látszik rajta, hogy nem bánná, ha az övé volna.

Megszólal a legkisebbik gyermekleány, ki a bakfiskor rózsáiban járkal:

— Ugy-e szeretné azt a puskát!

— Hogyne szeretném!

— Tudja mit, vegyen el engem, a papa kijelentette, hogy a legkedvesebb vejének fogja ajándékozni a puskát. En biztosítom, hogy maga lesz a legkedvesebb!

Katonásan.

Hadnagy: Ilát az ellenség a koresmában fogott el benneteket, ti jó madarak, mi? Kétórai kurtavas!

Káplár: De asztalaló ittunk ám őket és mi kisértük be az ellenséget!

Hadnagy: Hohó! Akkor hatórai kurtavas nekik!

Vigasz.

Bácsi: Jaj, fiam, ha te már ilyen kiesi korodban szivarozol, sohasem lesz belőled olyan nagy, hatalmas ember, mint én vagyok.

Pityu: Sebaj! Napoleon is egészen apró ember volt.

Ostoba kérdés.

Ifju: Mit mondana nagysád, ha én most egyszerre megcsókolnám?

Leány: Hogy lehet ilyen ostobaságot — kérdezni?

GAZDASÁGI DOLGOK

A sajóecsegi mintagazdaság.

Sajó-Eceseg 138 házzal, 683 tiszta magyarajkú lakóval, 1372 kat. hold. 1149 □-öl kiterjedésű határral Borsod vármegye miskolezi járásában Miskoleztól 7 km. távolságra fekszik.

Gazdasági terményeinek értékesítési piacza Miskolez, hol egyuttal minden gazdasági és házi szükségletek is olesón és jó minőségben beszerezhetők.

A mintagazdaság a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a Nagyméltóságu Földmivelésügyi Miniszterium támogatásával az 1898-ik év október havában szerveztetett, tulajdonosa ifj. *Kazay János* földmives, aki a nagy kiterjedésű birtokot részint örökölte, részint pedig vásárolta.

A mintagazdasággá átalakított birtok Sajó-Eceseg és Senye szomszédos község határában fekszik s hét nagyobb kiterjedésű szántóföld, 4 darab rét, 17 darab marhára való legelőjog és 1 darab szőlőtől áll.

Képeinken a mintagazdaság istállóit, igavonó állatait és tehenészetét mutatjuk be.

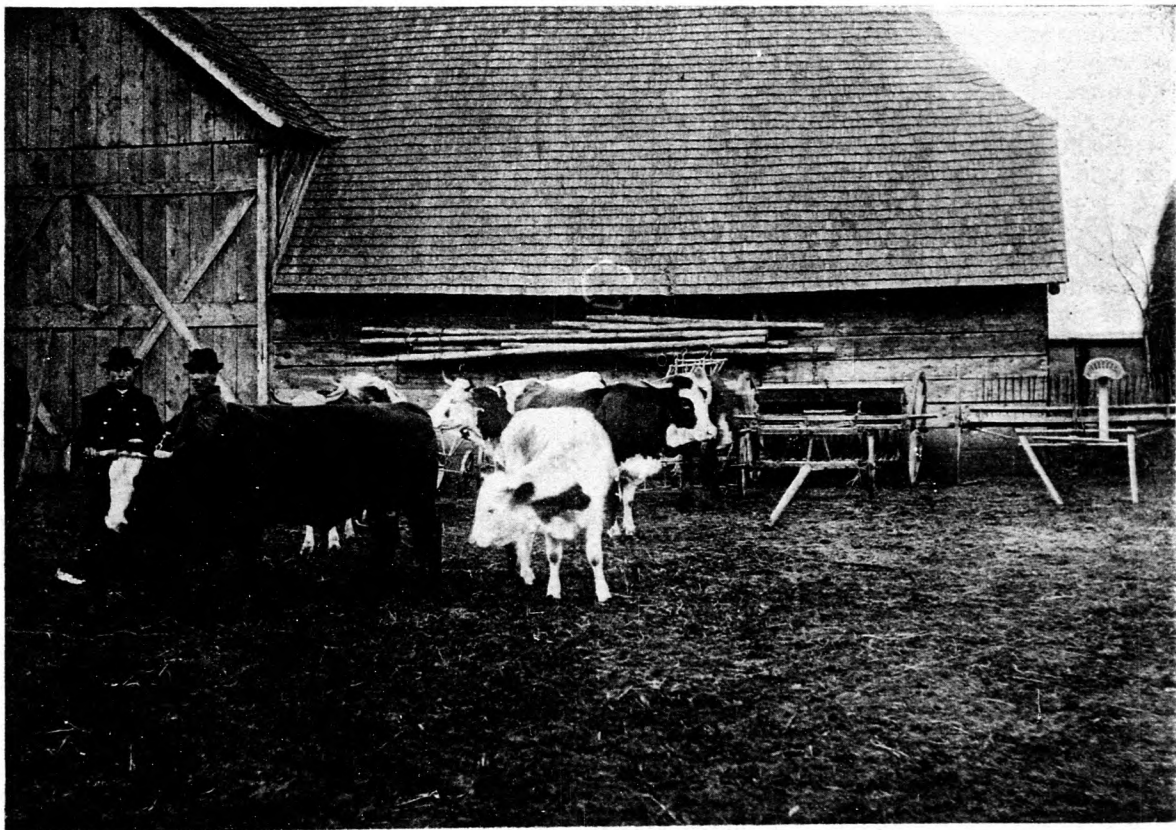
Mennyit veszít értékéből a trágya hibás kezelés folytán.

Altalában ismeretes, hogy az istállótrágya kezelésénél jelentékeny mennyiségű nitrogén megy veszendőbe, különösen akkor, ha az sokáig áll. Ezen veszteségek két okra vezethetők vissza: az egyik a szén-savas-ammoniak, mely a higany- és hypursav erjedése következtében keletkezik, elillanása folytán és ez a nagyobbik; a másik az által áll elő, hogy — mint Wagner szép vizsgálataiból tudjuk — a salétromkészítő erjesztők által készített salétromsavat a salétrompusztító bacillusok szabad nitrogénfejlesztés között felbontják. Az ember könnyen megy át a végletekbe és a veszteségeket majd semmibe sem veszi, majd tulbecsüli. Így Lucke egy legujabban megjelent munkájában az évenkénti nitrogén-veszteséget 70 kg.-ra számítja egy számos marhára. Ugy számítván, hogy egy nagy marha évente 160 q trágyát termel, ennek 0.69%-a nitrogén és ebből 55% veszendőbe megy, mely számokból tényleg 69.5 kg. nitrogén-veszteség számítható 126.1 kg. nitrogénből.

Ha azonban 1000 kg. élősulyra naponta 3 kg. proteint etetünk, ennek nitrogéntartalmát az alomszalmáéval együttesen 0.5 kg.-ra vehetjük és ez összesen 91.24 kg. évi nitrogén. Ugy, de a nitrogén egy része nem kerül a trágyába, mert tej- hus stb. alakban visszatartatik s így egy fejős tehénnél a trágyában még intenzív takarmányozás esetén sem kerül több 71 kg.-nál évenként. Igás állatoknál, melyek trágyájuk egy részét munka közben hullatják el, az istállótrágyában csak 60 kg. nitrogént számíthatunk, miután a trágyából kezelés közben valami mégis csak

Sajóecsegi mintagazdaság: Cselédlakóház, istálló és igavonó állatok.

Sajóecsegi mintagazdaság: Tehenészet és csűr.

elszóródik, egy számos marha évi trágyájában többre, mint 70—75 kg. nitrogénre nem számíthatunk s így lehetetlen, hogy — mint Lucke állítja — a trágya nitrogénvesztése egy számos állatra 70 kg. volna.

További hiba az, hogy a nitrogén 55%-át veszi föl veszteségnek, ez azonban csak az esetben helyes, ha a trágya igen kedvezőtlen viszonyok között lévén, 10 hónapot tölt a telepen, rendes trágyakezelés mellett a veszteséget egy számos marhára, nem tehetjük 30 kg.-nál, a mi 2 q. chilisalétrómmal egyenértékűnek vehető és mindenesetre igen jelentékeny és figyelemreméltó ugyan, de nem is félakkora, mint a mennyire Lucke számítja.

De ezen veszteség is megérdemli, hogy kén-savas-tőzeggör, szuperfoszfátgipsz és más czélra ajánlott szerek és eljárások által megmenteni igyekezzünk s a jó gazda ezt meg is teszi, mert tudja, hogy talajának termőerejét csak úgy tarthatja meg, ha a földnek mindazt visszaadja, a mit az azon termelt növények abból kivettek; azt pedig csak úgy érheti el, ha kitűnően konzervált sok trágyát használ s a többnyire még így is mutakozó foszforhiányt szuperfoszfáttal pótolja.

A mézpörgetésről.

Erdők, rétek, gyümölcsösök közelében vagy repezetermő vidékeken már május elején oly gazdagok a méhesládok, hogy mézfőőslégüket el lehet szedni. Az említettek kivül leggazdagabb mézforrások még az akác, vadgesztenye, hárs, pohánka, tisztesfü, (tarlóvirág), luczerna, lóhere, stb. Ahol e dusan mézelő növények kevésbé díszlenek, szaporítsa, ültesse-vesse, termelje azokat a méhés, hogy egyszersmind mezőgazdaságának és kertészetének értékét, jövedelmezőségét fokozva, méhészetéből is nagyobb haszonra számíthasson. Alkalmas időjárásakor az említett méhlegelőkből bámulatos gyorsasággal töltik meg lakásaikat a méhek s gondviselőjük esekély fáradozását bőven jutalmazza.

Pörgetéskor — mindig a jövőre való előrelátással — a legszebb befődelezett lépesmész közül 3—4 keretet hagyjunk a mézürben s csak a többi mézes keretet szedjük és pörgessük ki. A szabadon, tehát nem zárt méhesben álló kaptárokból inkább a kora reggeli órákban szedjük ki a mézet, semhogy a méhek erősebb röpködése alkalmával, mert rablásra vetemedhetnének. A pörgetést zárt helyen végezzük, hova a méhek nem férközhetnek, mert a méz illata odacsalja őket, munkájuk végzése helyett rablásra ingerlődnék. A kipörgetett üres lépeket vízzel hintjük meg és úgy adjuk a családoknak, miáltal annál szorgalmasabb gyűjtésre serkennek.

A pörgetőből túllón át csurogjon a méz valamely tiszta edénybe. Így mire a pörgetéssel készen vagyunk, a méz is szépen megsűrűdött, melyet legjobb bádgedényekbe önteni és ha a fölsejére gyűlt habot leszedtük, a mézesedény nyílását zárjuk el és tartjuk hűvös, de száraz, szellős helyen.

A hordás csökkenésével többé nem szabad pörgetni. A röplőllyukat szükítse a méhés, hogy se a mézet kutató, tehát rabolni szándékozó méhek, se a méhellenségek, melyek a méheknek és méhésznek egyaránt bosszúságot okoznak — mint a darazsak, halálfejű lepke, — be ne furakodhassanak. Estenként a békák a méhes előtt ólalkodva, sok méhet elkapkodnak. Bozótot ne tőrjünk a méhes körül. A pókok szintén sok méhet elfognak hálójukkal. A méhes környezetét mindig tisztán kell tartani.

• MULATTATÓ •

Magyar földmivelő dala.

Ne kelepelj gölya,
Kéményem lakója,
Szomorú már a világ!
Nem terem már nekem
Se mezőn, se réten
Süvegemhez gyöngyvirág.

Amerre csak járok
Szíraz kórót látok,
Tüskébokor bólogat...
A nagy teremő róma
Mintha pusztá vóna!
Isten látja sorsomat.

Mikor rendet vágok:
Sírnak a kalászkok
Nyári napnak hajnalán...
Lesz belőle fehér,
Foszlósbélü kenyér
Kapzsi német asztalán.

Elveszi a párnám,
Itt maradok árván,
Mindenből kifosztogat.
Szegény kis családom!
Sírok, hogy ha látom
Meztelen voltodat.

Eltemett m régen
Minden reményégem,
Koldus vagyok, én hazám!
Fejemet öledbe,
Kirabolt kebledre
Szívesen lehajtanám!...

Pósa Lajos.

Csendőr vállatánál.

Csendőr: Volt már büntetve?
Fogoly: Voltam. Egyszer egy pofonért tíz koronát kellett fizetnem.

Csendőr: Ezenkívül nem volt büntetve?
Fogoly: Nem... Azaz, hogy most jut eszembe, hogy egyszer betöréses lopásért hat esztendői fegyházat is kaptam.

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székely regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(27)

E párbeszéd után Benő az udvarbíróhoz fordult s a beszédet magyarul folytatta.

— Barátom óhajtana tovább indulni.

— Nem tanácsos ugy sietni! Hátha elkisérnök? Veszedeelmes az utazás!

Benő ur újra németül mondott valamit barátjának, mit az öreg udvarbíró nem álhatott meg szó nélkül.

— Csakugyan nem ért egy szót sem magyarul a mérnök barátja? — kérdezé némi sajnálkozással Benőtől.

— Született lengyel s anyanyelvén kívül csupán németül tud.

— Milyen kár érte! Nem érti a mi szép szavainkat. Pedig másképp elég ügyes fiu volna szegény.

— Nő, majd megtanítom én rövid időn öreg. De most igazán nyergeltess, mert indulunk. Sietős az utunk.

— Ilyen időben elindulni?!

— Nekünk menni kell!

— Oh, hát az ilyen uraknak is akad, aki parancsoljon?

— Kötelesség — öreg bácsi — a kötelesség!

— Az urnó Székváron lakik, ide négy órányira jó utban, — de most?!... Uram őrizz meg!

— Nyergeltess jó ember. Minden perc késő, a mit elvesztegetünk itt tétlenül.

— Egy szót még urfi, nem tehetek éppen semmit érdekükben?

Benő kérdőleg nézett az öregre s csak néhány másodperc után szólt ismét.

— Szintén egy szót öreg!

— Parancsoljon.

— Mit gondolsz te a magyarról?...

— Gondolni?... Semmit! De tenni mindent!

Néhány pillanatnyi csend következett, mely alatt az öreg hófehér szakállára igazi honfi könnyek estek.

— Hány legényt tudna előállítani, ha azt mondanám, hogy Klapka a határszáron van pozsonynál? — kérdezte jó magyaros kiejtéssel Polenszky Viktor az öregtől. Az udvarbíró reá bámult. Szemei, melyek az elébb könnyeztek — föllángoltak s kezeit megrázta, hogy csak úgy rengett a szoba tőle.

Kétszázat mondok uram! de még annyinak lenni kell!

— Pszt!... esendesebben öreg honfitárs. A falaknak füle van, a padlónak szeme van, — esítitá Viktor ur, s kezet fogott vele.

— Az én hajlékomban nem kell félni semmitől, senkitől! Csak azt sajnálom, hogy ily későre kezdetünk a dolgról beszélni.

— Elég korán van öregem. Itt az irás, a Klapka fölszólítása. Ird alá a nevedet és a számot. Mi azonnal indulunk Székvárra. Mit gondolsz ősz bajtárs, — mennyit kérhetünk az urnótól?

— Nem kell ott összeget mondani! mert ha ő az igazi Székky Margit, ugy minden vagyona a szent ügyé leszen s csak a földet tartja meg, amiből éljen. Én ismertem őt, azért az összezről hallgatni kell. Oh, ha nem beszélhetnek vele!...

— Nekünk mindenképpen találkozunk kell. Ha szóval nem akkor levélben, de meg kell lenni.

Az öreg udvarbíró reszkető kezekkel írta a pergament hátára az ő kétszáz legényét. Kérdezősködött Klapkáról, majd Kossuthot tudakolta s oly nagyon jól esett öreg szívének az a hír, amit halkán mondott el neki Viktor ur.

Nemsokára lóháton ültek az öreg udvarbíró vendégei s egy lovász vezetése mellett tovanyargáltak Székvár felé.

***

A székvári sirboltajtó rozsdás zárjába újra kulcsot dugtak tizenhét év után. Döröszölve-nyikorogva

A székvári nő.

az erős feszítéstől — végre fölnyílt a nehéz völgyajtó s belépett először a vezető béres. Egő fáklyáját előre tartá s hirtelen visszafordult.

— Mi az? — kérdezik a hátul jövők.

— Megfulaszt a levegő.

— Várjunk néhány perczet — szólt Están bá. A hölgyeket visszaülteté a szánkóra, nehogy áthüljenek. Körül szaladtak a lovak néhányszor a sirbolt előtt, míg a hűvös téli levegő felválthatta a halottak lakába beszorult fullasztó szagot.

A béres intett és beindultak. Tiszteletet gerjesztő némasággal léptek be egymásután. Elhaladtak több emelvény mellett anélkül, hogy föltekintettek volna a reá helyezett koporsóra. A közepén megállott a vezető egy érezből készült örökös házikó mellett s intett Están bának, hogy segítené leemelni a fedelét.

Az öreg szónélkül segített. Leemelték a koporsó ércfedelét, mely alatt egy üvegfedél borította le a sir jámbor lakóját.

...Mint mikor valaki azokról álmodik, akik a

legkedvesebbek, a legdrágábbak neki a világon s öntudatlanul elmosolyodik édes álma szeretett képein: úgy aludt örök álmakat, arczán a tulvilági édes mosolylyal Székky Lajosné. Mintha mozdulnának az üde vonások a halott arczán, vagy talán az üveg esalja meg a szemet?... (Folyt. köv.)

Képeinkhez

A bérharcz. Nem elég az, ha csak dolgozunk, mint a barom és nem gondolkozunk, mert akkor a munkaerőt kihasználja a gondolkozó ember, az a másik. A fő, hogy meg legyen az összhang a munka és a pénz között, hogy a nyers erő is megtalálja a maga bérét, melyből tisztességesen megélhessen. Ha kevés a fizetés, terhes a munka és a munkásnép összetart, megcsinálják a sztrájkot, a mi magyarán mondva bérharcz. A munkát valamennyien félben hagyják és megbeszélik a bajt, megállapítják a jogos követelést. Közben megkezdődnek a tárgyalások a munkások és munkaadó között. Újabb időben igen szép eredménye van a jól szervezett bérharczoknak, főleg, ha észszel csinálják és jó előre elkészülnek rá a munkások, nehogy a munkaadójuk kiheztessze őket és kényszerítse újra igába, esekély bérért. Képünk egy bérharcz-egyezés képét mutatja. A munkásnép szószólója derék ember, pompásan és értelmesen beszél, ami a munkások biztos győzelmével végződik.

Fészekrablók. Nem volt elég óvatos a szajkó madár. Közel a földhöz rakta fészket és a fiókák csipogása oda esalta a fészekrablót. A nyest karesu szép állat, de szereti a szép madárfiakat. Most aztán élet-halálharcz keletkezik, de biztosan az esztelen szajkók veszteségével ér véget. A madárfiakat fel-lakmározzák a nyestek elébb-utóbb. Így tanul a madár a saját kárán fészekrakást.

A szakálás nő. Sok esodadolog van a világon. Ezek között nem éppen utolsó a szakálás nő, melyet a híres Barnum ezirkuszban mutogattak. Hát igen furesa gusztusa kell legyen annak, aki beleszeret a szakálás nőbe, habár feleziczomázza is magát, mint a páva. Ezt a világesodát, a szakálás nőt mutatja képünk.

Képrejtvény.

A megfejtéseket legczélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1903. július hó 19.

A „Független Ujság” 25. számában közölt talány megfejtése

<Uj kormány.>

Helyesen fejtették meg: Molnár Áronné, Szabó Mariska, Koács József, Kurtyán Mihály, Sági Rózsika, Laki István, Molnár Áron, Noszticzius Gyula, Csáky Ferencz, Horvát Pál, Hamza József, Ferenczi Lajos, Fekete Antal, Horog László és Klárka, Mezőtúri Gazdasági Egyesület, Kövári Jánosné, Barabás Jenő, Hubai Dezső.

A sorshuzásnál Sági Rózsika (Erzsébetváros) neve jött ki elsőnek, akinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór „Erdély aranykora” című regénykötetét küldöttük meg.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1903. július 4-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 07-90—08—
K. Ross 6-28 K-tól 6-30 K-ig. *Árpa* 15-70 K-tól 5-75 K-ig, jobb
minőségű 16— K-tól 6-10 K-ig. *Zab* 6— K. *Tengeri* 6-38 K.
Lisz: ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K26-80	26-20	25-30	24-60	24-00	23-50	22-40	20-80	13-00	

Takarmányvásár. Réti széna 400—580 fillér, muhar 600—640 fillér, zsupszalma 240—280 fillér, aloraszalma 220—240 fillér.
Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 38—48 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 116—117 fillér, 260—280 kg.-mos 110—114 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 121—124 fillér, szerb 114—118 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 70—74—, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 52—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—66-00, magyar tehén középminőségű 48—52-00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 50-00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40—, szerbiai bika 46—68—, szerbia bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban 116 borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2-20—2-60 K, csirke 1—1-80 K, kappan hizott 3-50 K.—8-10 K. Rucza 2-80—4-80 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 5-40—6-00 K.

Tojás alföldi 62—63 K, erdélyi 60—61 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 6-40—4-80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1-70—2—, tejföl 60—70 fillér literenként, főzővaj 1-40—1-60 K, tehénturó 14—15 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 5-00—6-00 1 q ————
Petrezselyem 100 kötés 00—0-00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1-00—1-60, karalábé 1-40—2-00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6-00 q 6-00—20-60, fohagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb 1-60—2-00, fehérrépa, fejeskáposzta 30-00—32-00—, kelkáposzta 100 drb 4-00—8-00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 5-00—1-60, kötött saláta 0-00—0-00, burgonya rózsza 1 q 48-00—1-80, sárga 4—5—

Buzakorpa finom 9-00 K, durva 9-40 K.

Egyéb magvak: mák 25—31 K 1 q., bab fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, tarka 20—22-00 K, lencse 28—48 K, jorsó héjas 28—38 K, lóhere 46—58 K, luczerna 64—76 K. baltaczim 26-00—28-50 K.

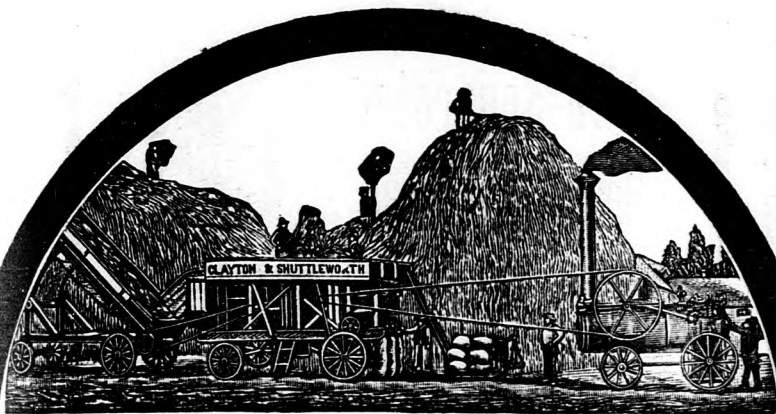
Békésmegyében Tótkomlós határában, vasuttól és községtől negyed órára fekvő

60 hold tanyai, 16 hold nyomási és 4 hold szőlőbeli jó szántóföld

s piac téren 4 szobából álló, gazdasági épületekkel ellátott

lakház

jutányos áron, tehermentesen, azonnal s részletekben is **eladó** Dr. NAGY ELEMÉR orosházi ügyvéd utján.

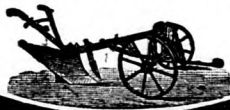

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,
őrítő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

• Gőzcséplőgépek •

egy magyar állami 8 HP, egy Shuttleworth, egy Nicholson,
öt magyar állami 6 HP, egy Robey-Shuttleworth, két első
magyar 4 HP, egy Shuttleworth-első magyar gazdasági
3 és 1 1/2 HP egy Hofherr és Schrantz 2 1/2 HP gőzcséplőkészlet,
5 szalmakazalozó, mind gyárilag a legkínogástalanabbul kijavítva
olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett eladásra
ajánlatnak **SZÜCS ÖDÖN** által **Baján**.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Budapest, Üllői-ut 25. szám.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzé-
lékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra
jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányo-
zásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok
stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek
bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja
hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

A „Lóhere” védjegyű

Thomas-Salak

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

VÉDJEGBY

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény,
kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.
Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyá-
zási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „LÓHERE” védjegyű thomassalak származik a
csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere” védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tiszta-
sága, idegen anyagoktól való mentessége és leg-
nagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal
készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

László Marcell BUDAPEST, VI.,
Teréz-körút 22. sz.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes
kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. **Hatása éppen
oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté.** Ezen kitűnő
műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldható-
ság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelki-
ismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyára, Berlin W. vezérképviselője a magyar
kerona országa nak területén.

Óvakodjunk a ham sítá-
soktól és csakis csillag
védjeggyel ellátott
zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

Kühne E. - hazánk legrégebbi - Mosonban

elismert gondos kivitelben kaphatók: **czukorrépa-, kukorica- és burgonya-miveléshez**
legalkalmasabb és legujabb szerkezetű **kézi, egy- és többsoros fogatos kapálóeszközök**
és **töltőgépek.**

Alapítatott 1856-ban.

Alapítatott 1856-ban.

Lógereblyek különféle szerkezetben. **Fűkaszáló- és aratógépek** lényegesen
leszállított árban. Bevált hirneves „**Mosoni Drill**” tolókeres **sortvetőgépek.**

Kézi- és járgányos cséplőgépek, különféle szerkezetű **egy- és többvasu**
ekék, szántóföld- és rétboronák, min-
dennemű talajmivelő eszközök dus
választékban.

FŐRAKTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 75a.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata f. é. július hó 8, 9 és
 10-én tartatják meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
 elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.30 kor.
Összesen	1.858.520.30 kor.
	90.349.— kor.

Első évi főlöseleg
**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az
 ember életére különféle módok szerint.**

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjafányukban részesülnek
 és az 1901. évi fizetfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva
 volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
 Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők köz-
 vetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban kész-
 séggel szolgál
az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

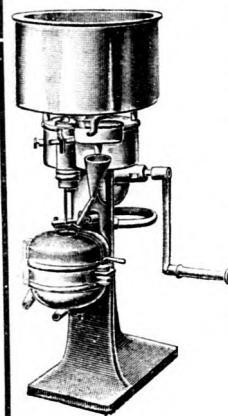
Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
 eddig több mint 500 első
 díjat nyertek. — Évi gyártás
 körülbelül 45000 darab.

Geittner és Rausch

BUDAPEST, Andrassy-ut 8.

Az eredeti

„Melotte” tejfölözógép

képviselői.

Teljes tejgazdaságok, baromfi-
 tenyészetek és borpincze be-
 rendezések.

Árajánlattal szívesen szolgálunk ingyen.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta
 káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót
 szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli
 tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
 továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minő-
 ségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.